

LAMENTACIONES

“B'it yet b'isk'ulal”, haktu' choche yala'iloj sb'ih hune' te' hum ti!. Howeb' majan b'it ayayoj sat te'; hunun yinh hunun capítulo. Chuhi ta ya' profeta stzotel yinh hune' te' hum ti', ha' ya' xtz'ib'nhenayoj te!.

Yinh 587 b'oj 586, yet maxhto chulkuj Komam Jesucristo, ha' tu' x'etalaxkantoj Jerusalén, xtzab'laxkantoj heb' ya' israelita chejab'lomal b'et Babilonia.

Kaw tx'oj xuh yetalaxkantoj Jerusalén, yuxin xkankanoj hune' tu' yul snab'al heb' ya' israelita. Ha' te' hum Lamentaciones ti' ch'alni yib'anhiloj hune' niman sya'tajil tu'!

Chal te' yib'anhiloj Jerusalén, hune' konhob' kaw ay yelapnojal yezi, xhlahb'alaxkoj yinh hune' ya' kamnajxa yichamil ch'ilni skamkank'oj nixhtej yunin. Yaja' ch'awtelaxi, yunhe stxumnihiloj tzet b'ay xakoj smul tet Komam, kat yanikoj skawxob'al sk'ul yinh YA'!

Kaw tx'ihal b'ay xakoj Jerusalén smul, yuxin maktik'a kaw x'anikoj smay, xasyahkanoj ti'nanh, xatx'ixwikanoj anma tu' yilni. Chalpaxayoj sat te' yinh 5:19 tzet xuh sb'itni heb' ya' tet Komam, xa'ni heb' ya' yuch'antioxh tet Komam, xq'an-ni heb' ya' ta chuh Komam st'inhani yinh heb' ya'!

Waxamkami kaw b'isk'ulal tzet chalkanoj hune' te' hum ti', yaja' mach sk'aytoj te' sk'ulch'anil tzet yeyoj hej poema sat, haka'na yinh capítulo 3:21-23,

b'ay ayayoj ta mach xhtanhk'o honh yochen Komam,
yuxin aytopaxkanoj skawxob'al sk'ul konhob'.

Sb'isk'ulal Sión

Stzoti' ya' profeta

1 ¹ Wak'a' sb'isk'ulalil xukanoj hune' konhob' b'ay
kaw tx'ihaltik'a anma.

Hune' konhob' aytik'akoj swi'aloj hej konhob',
lahan xukanoj b'oj hunuj ya' kamnajxa yichamil.
Ya' aytik'akoj yahawoj hej konhob', ti'nanh haxa
ya' aykoj chejab'lomoj.

² Ch'oq'kanoj yinh k'ul aq'b'alil,
ch'aykantij chorchon yal sat yinh sq'otx.
Mach hunuj swinaj ch'a'ni yaq'lob'al sk'ul.
X'alaxkanoj yuh sunil yamigo,
xpak'ikanoj yamigo tu' yenemigohal.

³ X'ilaxkantoj Judá chejab'lomal,
ch'ek'kanoj ya' yanma yuh hej sik'leb'il munil.
Hat ch'ehayoj xol nan konhob'al, mach b'ay chuh
sxewi.

Xtzab'cha yuh heb' naj xtzumb'eni, tx'ojxa
yekankoj.^a

⁴ Kaw b'isk'ulalxa yekanoj hej b'eh ch'apni b'et
Sión;
matxa mak xhb'eyk'oj yinh hej q'inh xikiltaj yeyi.
Etab'ilxakantoj sunil spultahil konhob';
xhk'ajwikanoj heb' ya' sacerdote.
Ya'kanoj yanma heb' ix q'opoh yuh b'isk'ulal,

^a1:3 *tx'ojxa yekankoj* Chuh stxumlaxpax yinh hakti': B'ay kaw
lot'an, hat xtzab'chakanoj yuh heb' naj xtzumb'eni.

k'ayal yekaniloj yanma Jerusalén.

⁵ X'ok-kanoj hej yenemigo yahawoj yinh;
ch'ahkanojkanh hej yenemigo.

Ha' Komam Yahveh ch'anikoj yinh b'isk'ulal,
yuh hun tenanxakanoj stx'ojal.

X'ilaxkantoj hej sk'ahol chejab'lomal,
xtzab'laxkantoj heb' naj yuh hej yenemigo.

⁶ Xk'aykantoj k'anch'anla Sión hej sk'ulch'anil.
Lahanxa chutekanoj heb' ya' aytik'akoj swi'aloj
yinh,

b'oj hej no' sajcheh ch'ek' sayo' yaxla ch'im.

Matxakanoj yip yelkanh tet heb' naj stzumb'eni.

⁷ Yet aykoj Jerusalén yinh b'isk'ulal yuh hej stx'ojal
chuh,

snatij hunq'ahan tz'ayik b'ay kaw ch'alaxkankoj
smay.

Yaja' ti'nanh, xax ok yul sq'ab' yenemigo, mach
hunuj mak xhkolni.

X'etalaxkantoj yuh yenemigo,
kaw stzeyelaxkanoj yuh yenemigo yet
xk'aywakanoj.

⁸ Kaw tx'oj xuh yanikoj Jerusalén smul, yuxin
xkistalnhekantoj sb'ah.

Sunil mak xhtik'a anikoj smay Jerusalén,
xasyahkanoj ti'nanh yet chilni yekankoj yinh
tx'ixwilal.

Ch'ahkanoj sk'ul Jerusalén, kat spaxkanoj yinhtaj
yuh tx'ixwilal tu'.

⁹ Nohnajkankoj hej skistalil yinh hej xil sq'ap;
mach x'ek' yinh snab'al tzet xhtanhojkanoj.

Kaw mach xchah ta xk'aywakanoj;
mach hunuj mak x'a'ni yaq'lob'al sk'ul.

«Il sya'il wanma han Mamin Yahveh.

X'i'wakanoj hej wenemigo han», xhi.

¹⁰ Xetnhekanoj heb' naj enemigo hej sq'alomal
Jerusalén.^b

Xil konhob' tu' tzet xuh yoktoj mak nan konhob'al
b'ay xikiltaj yeyi,

k'ajam alb'ilkanoj hawuh ta mach xhchalaxiktoj
anma tu!.

¹¹ Sunil anma ay yul konhob' tu' xhk'ajwikanoj,
saynikanoj tzet sloh;

xakantoj hej sq'alomal, yunhe ya'lax tzet sloh,
yunhe mach xhkamtoj.

«Ilk'anab'i Mamin Yahveh, ilah tzet chuh
yilaxkaniloj hinpixan han», xhi.

Stzoti' konhob'

¹² Mak hex chex ek'toj yul b'eh, ilwej yinh k'ul,
¿tom mach ninoj tzet chal hek'ul winh han?

Matxa hunujxa b'ay ay hunuj sya'ilal haka' hune'
ch'ek'toj winh ti' han;

ha' Komam Yahveh x'anikoj hune' b'isk'ulal ti'
winh han, yet xtit niman showal Komam.

¹³ Nahat-ta xatij Komam Yahveh hune' q'a' q'a'
xnhusnikantoj hej hinb'ajil han.

Xayoj YA' hune' lek'ab' yul hinb'eh han, yunhe
hinpax winhtaj han.

Xin yetakantoj ya' han, xanikankoj ya' hune' sya'il
wanma hunun tz'ayik han.

¹⁴ Xil Komam Jahaw hej hinmul han, sximnikankoj
YA' wib'anh han.

^b1:10 2 R. 24:13; 25:13-17

Kaw al yekankoj wib'anh haka' hunuj te' te'
 ch'alaxkoj stel snuq' no' buey han; matxakanoj
 wip yuh han.

Xin yakoj Komam yul sq'ab' anma b'ay matxa chuh
 winikanh hinb'ah han.

¹⁵ Kaw nahat xikaniloj Komam Jahaw sunil heb'
 naj winaj kaw ay yip chin kolni han,
 xanitij YA' hun tenan heb' naj soldado yanojkoj
 howal winh han,
 yunhe stanhtzenkaniloj heb' naj, heb' naj hintzeh
 han.

Xin sxanhkantoj Komam Jahaw hayin k'ulch'anla
 Judá hin ti' han,

haka' chuh sxanh laxiltij yal te' uva.

¹⁶ Chin oq' yuh hunq'ahan ti' han, ch'elkantij
 chorchoron yal hinsat han.

Mach hunuj mak ch'a'ni yaq'lob'al hink'ul han,
 mach hunuj mak ch'ah b'atxna wanma yuh han.

X'etalaxkantoj wuninal han, haxkam x'i'wa
 wenemigo han.

Stzoti' ya' profeta

¹⁷ Slep'atoj Sión sq'ab', yuh sq'an-ni ta xhkol-laxi,
 yaja' mach hunuj mak ch'a'ni yaq'lob'al sk'ul.
 xal Komam Yahveh ta mak ch'ehayoj skawilal ya'
 Jacob ch'ok yenemigo hoj ya';
 xasyahkanoj heb' naj Jerusalén.

Stzoti' Konhob'

¹⁸ Xuh Komam tzet yetwanoj ay yuni,
 haxkam xwikanh hinb'ah yinh tzet chal ya' han.

Yab'ehab' sunil konhob' tzet xhwal han; ilwej sya'il wanma han.

X'ilaxkantoj heb' naj hintzeh b'oj nixhtej hinq'opoh chejab'lomal han.

¹⁹ Xin q'an tet heb' naj hinwinaj han ta chin skol han,

yaja' xin yakanoj heb' naj han.

Xkamkantoj heb' ya' hinsacerdote han b'oj heb' ya' icham winaj ay yul konhob', yet aykoj heb' ya' saynoj tzet sloh, yunhe mach xhkamtoj heb' ya'!

²⁰ Il sya'tajil wekoj han Mamin Yahveh.

Xhlinhmohojkanoj stxam hink'ul xhwab'e han.

Ya'kanoj wanma han, haxkam kaw wi'ehinkanoj han.

Xhkamkantoj wuninal yinhtaj yinh ch'en espada han,

ay mak xhkampaxkantoj yul konhob' ti'.

²¹ Chab'ekanoj anma hink'ajwikanoj han,

yaja' mach hunuj mak ch'a'ni yaq'lob'al hink'ul han.

Sunil wenemigo ohtajhen stx'ojal ch'ek'toj winh han,

kaw stzalah heb' naj yilni tzet xawuh winh han.

Atij hej sya'tajil alb'ilxa hawuh,

yunhe yek'pax ya' yanma heb' naj haka' hin han.

²² Ahojab'apnoj yinh hasat sunil stx'ojal xax yuh heb' naj.

Utetoj heb' naj haka' xin hawutetoj yuh sunil hintx'ojal han.

Kaw ch'ahkanoj hink'ul han, kaw ya'kanoj wanma han.

Skab' b'it yet b'isk'ulal*Stzoti' ya' Profeta*

- 2** ¹ Wak'a' xuh snohkankoj sk'ejalholo yinh
 k'anch'anla Sión yuh Komam Jahaw,
 yuh xtit niman showal Komam.
 Hata b'et satkanh xuychalaxkank'oj sk'ulch'anil
 Israel^c x'aykaniloj sat tx'otx' tx'otx'.
 Mach ninoj xnatij Komam b'ay ayayoj yoj ^dyinh
 stz'ayikal b'ay aytij showal YA!.
- ² Xtanhtzekaniloj Komam Jahaw sunil konhob' b'ay
 ch'ehayoj ya' Jacob,
 mach ninoj xtz'a' sk'ul YA' yuni.
 Yet aytij showal Komam, xuychankank'oj YA' hej
 peyab' xhkolni Judá.
 Xikaniloj YA' spixan yinh k'ul,
 yet xinikaniltij YA' sreyal b'oj heb' ya' aykoj
 yahawoj yinh.
- ³ Yet xtit niman showal YA', xtanhkaniloj sunil yip
 Israel.
 Yet aykoj heb' naj enemigo yanojkoj howal jinh
 han, mach xonh skol YA' han.
 Xtzujb'akoj YA' q'a' yinh ya' Jacob,
 haka' hunuj q'a' q'a' xhnhusnikantoj sunil shoyanil.

^c2:1 sk'ulch'anil Israel Ha' konhob' Jerusalén b'oj yatut Komam Dios.

^d2:1 ayayoj yoj B'ay ch'ehayoj Komam Dios sat yib'anh q'inat, ha' choche yala'iloh hune' ti!. Yatut Komam Dios b'et Sión: Ez. 43:7

⁴ Haka' chute hunuj naj enemigo, haktu' xute
Komam skonhb'an yarco, xwatx'entij YA'
swatx' q'ab'.

Haka' chute hunuj naj enemigo, haktu' xute YA'
spotx'nikantoj hej nixhtej tzehtaj.

Haka' hunuj q'a' q'a', haktu' xute YA' yinitij showal
yib'anh b'ay ch'ehayoj k'anch'anla Sión.

⁵ Lahan xute Komam Jahaw b'oj hunuj naj enemigo.
Xtanhtzekaniloj YA' Israel, xetankantoj YA'
sunil hej spalacio, xuychankank'oj YA' hej
speyab'il.

Xnohtzenkankoj YA' b'isk'ulal b'oj sya'il yanma
k'anch'anla Judá.

⁶ Xetakantoj YA' b'ay ch'ehayoj, haka'nhe hunuj
b'ay tz'unb'ilayojo te' haq'b'al;
xuychakank'oj YA' b'ay syamb'akoj sb'ah anma.
Xa' YA' snahulnhe'kantoj Sión hej q'inh xikiltaj
yezi b'oj hej sábado.

Aytij niman showal YA', xinikaniltij YA' ya' rey
b'oj ya' sacerdote.

⁷ Xikaniloj Komam Jahaw b'ay ch'ahtoj xahanb'al,
xyahnikanoj YA' b'ay xikiltaj yezi.

Xakankoj YA' hej speyab'il spalacio yul sq'ab' heb'
naj enemigo.

Ch'awikanoj heb' naj yinh kaw ip yul yatut Komam
Yahveh, haka' yet ay q'inh.

⁸ Xaktoj Komam Yahveh yul snab'al yetantoj hej
speyab'il k'anch'anla Sión.

Xtoholb'anhe YA', xmalen YA' yuh yetantoj YA';
mach ninoj tzet xal sk'ul YA' yetankantoj.

Kaw b'isk'ulal xuh yaykanoj huyna hej b'itz'ab'

b'oj hej speyab'il konhob'; hun-nhe xuh yaykanoj
huynahi.

⁹ Xuychalaxkaniltoj spultahil konhob';
xjonhkantoj YA' yinh k'ul hej ch'en hierro
xhq'atb'alaxik'toj yinh pultah.

Hat-xa aykanoj ya' sreyal konhob' b'oj heb' ya'
aykoj yahawoj konhob' xol hej nan konhob'al.
Matxakanoj kuyb'anile, matxa tzet cha' Komam
Yahveh yila' heb' ya' profeta.

¹⁰ Xolxa pojoj tz'onhankanayoj heb' ya' icham
winaj ay b'et k'anch'anla Sión,
matxa ninoj tzet chalkanoj heb' ya'.
Chakanatoj heb' ya' pojoj xol xil swi',
kat yanikoj heb' ya' xilq'ape stzako yinh.
Nohanganayoj heb' ix q'opoh ah Jerusalén sat
tx'otx'.

¹¹ Yetax-xakantoj sb'aq' hinsat woq'kanoj han;
slinhmoxakantoj stxam hink'ul xhwab'e han.
Matxakanoj wip han, haxkam xax etaxkantoj
hink'anch'anla konhob' han.

Xhkamkantoj nixhtej unin b'oj nixhtej xhto txutxwi
yul hej b'eh b'et Jerusalén.

¹² Chal nixhtej unin tu' tet smi!: «Matxa tzet
xhkoloh, matxa hej vino», xhi.

Nixhtejtajnhe skamkank'oj yul hej b'eh haka' chuh
skamtoj hunuj naj soldado yinh howal,
kat yelkanoj sk'ul yul sq'ab' smi'!

¹³ Matxa tzet chuh walni tawinh han k'anch'anla
Jerusalén.

Matxa mak b'oj chuh hach hin lahb'ankoj han.

Matxa hunuj tzet chuh hinyeni han, yuh wa'ni
 yaq'lob'al hak'ul han q'opola Sión maxhto
 winaj ch'ek' yinh.

Kaw nimejkanoj niman halahwilal x'oki, lahan b'oj
 ha' mar; matxa mak chuh hach yanhteni.

¹⁴ Leq'ti'alnhe xal heb' ya' haprofeta tawet,
 sukalnhe.

Mach xiltx'ohiloj heb' ya' hamul tawet, ta mach
 xin, mach xach ilaxtoj chejab'lomal.

Matzet ch'oknikoj tzet xal heb' ya' tawet,
 xawa'nipax yuluj hak'ul.

¹⁵ Yet chach yilni maktaj ch'ek'toj yul hej b'eh,
 spoq' sq'ab' tawinh yuh hach stzeyeni;
 ssub'li, kat syumub'tajnen swi' tawinh, hach
 k'anch'anla Jerusalén, kat yalni:

«¿Ha' hune' konhob' ti' ch'al-laxi ta ha'
 sk'ulch'anilkanoj sat tx'otx' tx'otx',
 ha' ch'a'ni tzalahoj sunil sat tx'otx' tx'otx'?», xhi.

¹⁶ Sunil hawenemigo tx'oj stzotel tawinh;
 snhetx' heb' naj yeh, kat hach stzeyen heb' naj, kat
 yalni heb' naj: «Itzitztotik'a xkolonikantoj.

X'apni hune' tz'ayik kaw echmab'il juh, lanhan jilni
 yinh k'ul ti'nanh», xhi heb' naj.

¹⁷ Xuh Komam Yahveh tzet ayiktoj yul snab'al yuni;
 xuh YA' tzet xala, tzet yalnajkanoj YA' yet payxa.
 Xach stanhtzekaniloj YA', mach xtz'a' sk'ul YA'
 yuni.

Tonhe xil YA' xach stzeyenkanoj enemigo, xa'ni
 YA' yip heb' naj.

¹⁸ Ahojab' heyaw tet Komam Yahveh.

K'anch'anla Sión, ayojab'tij chorchoron yal hasat
 tz'ayik aq'b'al, haka' yeltoj hunuj ha' niman.

Mach chab'ejkanoj hawoq'i, mach hojab' sxew
sb'aq' hasat yoq'i.

¹⁹ Ikanh hab'ah, kat yah hawaw tz'ayik aq'b'al,
yet ch'ichikoj heb' naj winaj tanhewal aq'b'alil.
Oq'anhwnej yinh sunil heyanma tet Komam Jahaw,
haka' ofrenda xhamlaxayoj yinh sat Komam.
Leb'akanh haq'ab', kat hatxahli yinh sq'inal nixhtej
hawuninal,
skamxakantoj nhohchhalal yul hej b'eh.

Stzoti' konhob'

²⁰ Ilk'anab'i Mamin Yahveh, okanh tuknuj
hatxumu'iloj.

¿Ayxa hunuj mak chawutetoj yinh hakti'?

¿Tom slob'kantoj heb' ya' mi'e nixhtej yunin xhto
txutxwi, nixhtej xpitzk'ahiloj yinh heb' ya'?
¿Tom xhpotx'laxojkantoj heb' ya' sacerdote b'oj
heb' ya' profeta b'ay xikiltaj yeyi?

²¹ B'ejankanayoj snimanil nixhtej unin b'oj heb' ya'
icham winaj xol hej pojoj yul hej b'eh;
xkamkantoj heb' naj hintzeh b'oj heb' ix hinq'opoh
yinh ch'en espada han.

Yet aytij niman hahowal, ha' tu' xawinihaloj
sq'inal;

mach ninoj xtz'a' hak'ul hapotx'nikantoj.

²² Xawitij xiwkilal winh haka' chuh yawtelaxtij
anma yinh hunuj q'inh xikiltaj yeh han,
x'ok-kanoj niman xiwkilal winh sunil b'ay han.

Yet xtit niman showal Komam Yahveh, mach hunuj
mak xuh yelkanh, mach mak xkolcha tet
kamikal.

Mak xwa' pitzk'ahoj han b'oj mak xin ch'ib'tze han,
xpotx'laxkantoj huh wenemigo han.

Syox b'it yet b'isk'ulal

Stzotel YA' profeta yib'anhiloj sya'tajil ayayoj yib'anh

- 3** ¹ Hayin winaj hin ti' xax ek'iloj ya' wanma huh
sya'tajil han,
yuh hin saten niman showal Komam han.
² Xin yatoj YA' xol sk'ejalholo han; xin yiloj YA' xol
sajilq'inan han.
³ Tx'ihalk'a el xikanh sb'ah YA' winh han,
hunun tz'ayik yinikanh sb'ah YA' winh han.
⁴ Xax ichamb'ikantoj hintz'umal b'oj hinchib'ehal
yuh YA' han;
xax sjanhkantoj YA' hinb'ajil han.
⁵ Kaw tx'oj xuh hin shoynihayoj YA' han,
kaw ch'ek'kanoj ya' wanma huh han.
⁶ Xin ya' ehoj YA' xol sk'ejalholo haka' mak xax
kamtoj han.
⁷ Xin smajchekanoj YA' han, mach chuh welkanh
han;
xakankoj YA' al-la cadena winh han.
⁸ Waxamkami ch'ah waw han, kat wawi han,
mach chab'etoj YA' tzet xhwal han.
⁹ Xmajchekanoj YA' hinb'eh huh ch'en ch'en
watx'eb'ililtoj han, skotxb'ank'oj YA' hej
hinb'eh han.
¹⁰ Lahan xute YA' b'oj hunuj no' oso lanhan
sq'atwahi,
xin sq'at YA' haka' hunuj no' b'alam han.

- ¹¹ Xin yiloj YA' yinh b'eh han, yuh hin sxitnikamoj
YA' han, xin yetankantoj YA' han.
- ¹² Xkonhb'a YA' yarco yuh stz'utb'an YA' sflecha
winh han.
- ¹³ Xtz'utb'a YA' sflecha, xq'axponkanik'toj sflecha
YA' b'ay kaw ya' xhwab'e han.
- ¹⁴ Sunilxa wet konhob' chin tzeyenkanoj han;
hayinxanhe chin yalkanoj xol sb'it hunun tz'ayik
han.
- ¹⁵ K'ayal xukaniloj wanma han, kaw k'ah tzet xa'
YA' wuk'u' haka' ajenjo han.
- ¹⁶ Xpohkantoj YA' weh yinh ch'en ch'en han; xin
lonikantoj pojoj yuh YA' han.
- ¹⁷ Xikaniloj YA' aq'ank'ulal yinh wanma han;
matxa chin natij sk'ulch'anil han.
- ¹⁸ Xwalni han: «Matxakanoj wip han,
xtanhkaniloj skawxb'al hink'ul yinh Komam
Yahveh han», kinchi han.
- ¹⁹ Natij tzet chuh yek' ya' wanma han, kolonhe
wek'kanoj han;
k'ayal yekaniloj wanma haka' te' ajenjo han b'oj te'
te' kaw k'ayal sxe', b'isk'ulal wekanoj han.
- ²⁰ Aynhetik'ahiktoj hune' ti' yinh hin-nab'al han,
yuxin matxakanoj wip han.

**Ay skawxb'al kok'ul haxkam
kaw tzet stz'a' sk'ul Komam**

- ²¹ Yaja' ay hune' tzet chin natij han, ha' hune' tu'
ch'a'ni skawxb'al hink'ul han.
- ²² Mach xhtanhk'o honh yochen Komam Yahveh,^e

^e3:22 Mach xhtanhk'o honh yochen Komam Yahveh Chuh
stxumlaxpax yinh hakti!: Maxhto chonh tanhtzelaxiloj.

mach xhtanhk'o stz'a' sk'ul YA' jinh.

²³ Hunun sab'sahk'alil yak'b'i hej sk'ulch'anil sk'ul YA';

kaw nimejalkanoj, maxhtik'a chonh yakanoj YA'.

²⁴ Yuxin xhwal han: Werencia yeh Komam Yahveh han, yinh YA' xhkawxi hink'ul han.

Kaw k'ulch'an sk'ul Komam waxamkami chayoj YA' sya'tajil jib'anh

²⁵ Kaw k'ulch'an sk'ul Komam Yahveh yinh mak xhkawxi sk'ul yinh YA', yinh mak sayni YA'.

²⁶ Q'a' k'ultu jechmank'oj honh skolni Komam Yahveh, matzet xhjala.

²⁷ Q'a' k'ultu ta sunil anma sq'aytze sb'ah yinh yek' ya' yanma,

kat yaniktoj sb'ah yalah sik'leb'il munil yet ayto yip.

²⁸ Kanojab'kanoj anma schukil, yilal matzet chala, haxkam ha' Komam Dios x'anikoj yib'anh.

²⁹ Yahab'toj sat xol pojox, wak'amta ayto skawxob'al sk'ul.

³⁰ Yahab'toj sq'otx tet mak xhmaq'ni, kat yilaxkaniloj spixan.

³¹ Xonh stinhchakanoj Komam Jahaw, yaja' mach stohb'al q'inaloj.

³² Cha' YA' b'isk'ulal jila', yaja' stz'a'pax sk'ul YA' jinh, haxkam kaw chonh yochekanoj YA'.

³³ Cha' Komam ek'oj ya' janma, kat ya'ni YA' b'isk'ulal jila',

yaja' mach choche Komam hune' tu'.

³⁴ Yet sxanh laxkanayoj sunil anma ayiktoj yul preso ay sat tx'otx' tx'otx';

- ³⁵ yet xhkotxb'alaxk'oj st'inhani, yinh sat Komam
Nimej Hitzantajil Yeyi;
- ³⁶ yet mach ch'ulax st'inhani, mach choche Komam
Jahaw hunq'ahan tu'.
- ³⁷ Mach hunuj mak chuh yalni ta ch'ek'ojtoj hunuj
tzetet ta mataj Komam Jahaw ch'alni.
- ³⁸ Sunil sk'ulal b'oj stx'ojal, ha' Komam Nimej
Hitzantajil Yeh ch'alni ta ch'ek'toj.
- ³⁹ ¿Tzet yuh xhto ahpax yaw anma? K'ajam ahmul,
yaja' itzitztopaxoj.

Kotxumu'wejiloj kob'eyb'al

- ⁴⁰ Okojonhwej tuknuj kotxumu'iloj kob'eyb'al,
kat komeltzowejkoj yul sq'ab' Komam Yahveh.
- ⁴¹ Koleb'a'wejkanh koq'ab',
jaha'wej janma tet Komam sDiosal satkanh, kat
jalni:
- ⁴² Xjakoj komul han, xkowi'enhe kob'ah han, yuxin
mach xawa' nimank'ulal jinh han.
- ⁴³ Xawitij niman hahowal jinh han, xonh
hatzumb'en han;
xonh hapotx'kantoj han, maxhtik'a ninoj xtz'a'
hak'ul hawuni.
- ⁴⁴ Xaweb'akantoj hab'ah xol hune' moyan, yunhe
mach chawab'etoj tzet xhjal han.
- ⁴⁵ Xawikaniloj kopixan yinh sat sunil konhob' han,
xonh hayahnikanoj han.
- ⁴⁶ Tx'oj stzotelkanoj sunil jenemigo jinh han.
- ⁴⁷ Ch'ek'kanoj ya' janma yuh xiwkilal b'oj yuh
lek'ab' han;
xonh etalaxkantoj han, xonh tanhtzelaxkaniloj han.

⁴⁸ Ch'aykantij chorchor han, haxkam
xax etaxkantoj hink'anch'anla konhob' han.

Woq'ilal han

⁴⁹ Maxhtik'a sxewkanoy sb'aq' hinsat yoq'kanoj
han, haxkam mach yaq'lob'al hink'ul han.

⁵⁰ Masantotik'a chonh yila'aytij Komam Yahveh
hat-ta satkanh.

⁵¹ Kaw ya'kanoj wanma wilni yek'kanoj ya' yanma
heb' ix ix ay yul hinkonhob' han.

⁵² Chin stzumb'e hej wenemigo han, matzet
xhwutetoj heb' naj han;
choche heb' naj hin stzab'a'ayoj haka' hunuj no'
ch'ik han.

⁵³ Itzitzintotik'a han, xin syumnihaytoj heb' naj yul
hune' holan han,
xanikankoj heb' naj ch'en ch'en smajiloj.

⁵⁴ Xmujikantoj hinwi' xol ha' ha' han, xwalni han
ta xax apni kamikal winh han.

Skawxob'al kok'ul yinh st'inhanil chub' Komam

⁵⁵ Yichta hune' holan tu' x'ah waw tawet han
Mamin Yahveh.

⁵⁶ Xawab'entoj tzet xwal han, mach xamajche
hatxikin wet han.

⁵⁷ X'ah waw tawet han, xach hul hink'atanhan
xawalni: «Mach chach xiwi», kachi wet han.

⁵⁸ Xach ok wetb'ihoj han Mamin, xakolnikanoj
hinq'inal han.

⁵⁹ Mamin Yahveh, xawil hej stx'ojal x'ulax winh
han; uh st'inhanil winh han.

⁶⁰ Xawila ta kaw choche heb' naj pajnoj winh han,

b'oj sunil tzet choche heb' naj yub' winh han.

⁶¹ Mamin Yahveh, xawab'e tzet chuh hin sb'ahni
heb' naj han,

b'oj sunil tzet choche heb' naj yub' winh han.

⁶² Hawohtaj tzet chal heb' naj wenemigo winh han;
hunun tz'ayik sahson heb' naj, kat yinikanh sb'ah
heb' naj winh han.

⁶³ Chin yakaniktoj heb' naj xol sb'it sunilb'al tz'ayik
han.

Sq'an ya' profeta ta stz'akti'nhelax heb' naj enemigo

⁶⁴ A' tzet yetwanoj ay schani heb' naj yinh sunil
tzet xax yuh Mamin Yahveh.

⁶⁵ Kawnheloj yanma^f heb' naj, kat yayk'ay hatz'akti'
yib'anh heb' naj.

⁶⁶ Tzumb'e heb' naj Mamin Yahveh yet aytij
hahowal,

kat hatanhtzenkaniloj heb' naj sat yib'anh q'inal.

Skanh b'it yet b'isk'ulal

Sya'tajil x'aykanoj b'et Jerusalén

4 ¹ ¡Wak'a' xuh sk'ejb'ikaniloj ch'en oro! ¿Tzet yuh
matxa xhjepjonkanoj ch'en k'ul-la oro?

Hej ch'en ch'en yet b'ay xikiltaj yeyi, tixhankantoj
ch'en yul hej b'eh.

² Heb' naj yuninal Sión kaw ocheb'il, heb' naj kaw
aytik'a stohol, haka' ch'en oro,

^f**3:65** *Kawnheloj yanma* Mach kaw stxumlaxi tzet choche yala'iloj
hebreo b'et ti'.

haka'xa netb'al tx'otx' yilot heb' naj ti'nanh, matxa
tzet ch'oknikoj heb' naj haka' pohlen xih.

³ Somanta hej no' noq' haka' no' oj ch'a'ni txutxwuj
hej stz'ul,

wal hink'anch'anla konhob' han, matxa mak yinh
stz'a' sk'ul,

lahanxa b'oj hej no' avestruz ay yul desierto.

⁴ Kaw xhtajkanoj sti' nixhtej unin xhto txutxwi,
yuxin xhkankanoj lak'na yaq' yul sti'.

Sq'an nixhtej unin tzet sloh, yaja' mach mak ch'a'ni
tet.

⁵ Mak kaw k'ultik'a tzet sloh yalanhto,
skamxakank'oj nhohchhalal yul hej b'eh
ti'nanh.

Mak xilq'ape kaj morado xhtik'a yakoj yinh yet
payxa, haxa b'ay xhb'ejax q'alem ch'ek'ayoj
ti'nanh.

⁶ Q'a' ek'b'alto stx'ojal k'anch'anla Jerusalén sataj
Sodoma,

pet-tik'a xtanhzelaxiloj Sodoma, mach anmahoj
x'etantoj.

⁷ Yalanhto tu', q'a' xhto jepjon yilot heb' ya' aykoj
swi'aloj jinh^g sataj ch'en sajb'at;

q'a' sajto yilotkanoj heb' ya' sataj no' lech, q'a'
kajto ux'u stz'umal heb' ya' sataj ch'en coral;

kaw k'ulch'ankanoj heb' ya' haka' ch'en zafiro.

⁸ Yaja' ti'nanh, nanxa jilnikanoj stz'umal heb' ya',
k'ejxakanoj;

matxa mak stxumni heb' ya' yul b'eh.

^{84:7} swi'aloj jinh Mach kaw stxumlax tzet choche yala'iloj hebreo
b'et ti'. Nazareo yejoj yinh hebreo.

Xax tajkankoj stz'umal heb' ya' yinh sb'ajil,
tajinhxakanoj haka' te' si'.

⁹ Q'a' k'ultu x'elkoj mak xkamtoj yinh ch'en espada,
sataj mak xhkamtoj yuh nhohchhalal.

Ch'ek'kanoj ya' yanma yuh nhohchhalal, kat
skamkantoj, haxkam matxa tzet sloh.

¹⁰ Heb' ix ix kaw k'ulkanoj yanma, kaw sq'ab' heb'
ix stxiknitoj yunin,
ha' x'ok yitahoj heb' ix, yet x'etalaxkantoj
k'anch'anla Jerusalén.

Tzet yuh xk'aywakanoj Jerusalén

¹¹ Kaw k'ul xuh stitkanoj showal Komam Yahveh;
xikantij YA' niman showal.

Xtzujb'akoj YA' q'a' yinh Sión, xnhusmukantoj
sunil hej sxe'.

¹² Maxhtik'a ninoj x'ek' yinh sk'ul heb' ya' sreyal
sat tx'otx' tx'otx' b'oj sunil anma ay sat
yib'anh q'inat,

ta ch'okojtij heb' naj enemigo yul hej spultahil
Jerusalén.

¹³ X'oktij heb' naj yuh sunil smul heb' ya' profeta.
Yuh stx'ojal heb' ya' sacerdote;
yultik'a konhob' xpotx'kantoj heb' ya' mak k'ul
sb'eyb'al.

¹⁴ B'akb'ilkantoj sq'ab' heb' ya' sacerdote yuh yinh
chik', ch'ek'kanoj heb' ya' yul hej b'eh haka'
mak tz'op.

Mach hunuj mak ch'ochen tzab'noj xil sq'ap heb'
ya'.

¹⁵ «Elanhwejtoj b'et ti', kistalnheb'iltoj heb'ah
heyuh», xhi tet heb' ya'.

«Elanhwejtoj, elanhwejtoj. Mach chonh hetzab'
han», xhi anma tu'.

Ch'elkanojkhanh heb' ya', kat yalnipax anma nan
konhob'al: «Tonhe chex ek' kolo hex ti'.

Mach chuh hekan nahatil b'et ti'», xhi.

¹⁶ Ha' kaw Komam Yahveh xpujb'ankantoj heb' ya'
yuh showal, matxa tzet chi' Komam yinh heb'
ya'.

Matxa mak sxahan-nhen heb' ya' sacerdote b'ojo
matxa mak stz'a' sk'ul yinh heb' ya' icham
winaj.

Hej konhob' x'etlikoj jinh

¹⁷ Xax sikikantoj sb'aq' kosat jechmankank'oj
kokol-laxi, yaja' nab'a'nhe.

Ayonhkoj jechman yul hune' konhob' mach chuh
honh skolni.

¹⁸ Chonh q'atlax yinh sunil tzet xhjuh yuh heb' naj
jenemigo; mach chuh jeltij yul b'eh.

Yapnixa stz'ayikal b'ay chonh kamoj, xax apni
kotz'ayik, b'isb'ilxanhe tz'ayik ayonhk'oj.

¹⁹ Q'a' ayto yanhe heb' naj chonh tzumb'en sataj
no' t'iw ay satkanh;

xol q'eb'tajlaj xonh stzumb'e heb' naj, xq'atwa heb'
naj jinh yul desierto.

²⁰ X'aypaxkanoj ya' sik'leb'il^h yuh Komam Yahveh
yul slek'ab' heb' naj, k'ajam ha' ya' ch'a'ni jip.

Yinh ya' xhtik'a jalah: «Ha' ya' chonh kolnoj b'ay
hunq'ahanxa konhob!», konhchi.

^h4:20 ya' sik'leb'il Lanhan yalni yib'anhiloj ya' rey Sedequías.
Ilwejk'anab' yinh 2 R. 25:4-7 b'ojo yinh Jer. 39:4-6

²¹ ¡Tzalahanhnapaxoj, a'napax tzalahoj hak'ul
k'anch'anla Edom;

hach ti' chach ehayoj b'ay stx'otx'al Uz!
Yaja' chawuk'u'pax hune' copa ti'ⁱ,ⁱ chach
ulk'ujkanojkanh, kat hawokojkanoj yinh
tx'ixwilal.

²² Matxa ch'alaxojayoj sya'tajil hawib'anh
k'anch'anla Sión,
matxa b'aq'inh chach ilaxojtoj chejab'lomal yuh
YA!.

Yaja' chaha'ayoj YA' sya'tajil hawib'anh yuh
hatx'ojal k'anch'anla Edom,
kat shiltx'onojatij YA' hej hamul

Sho' b'it yet b'isk'ulal

Stxahli konhob' yuh sya'tajil ayayoj yib'anh

5 ¹ Ilk'anab' yinh k'ul tzet xax ek'toj jinh han
Mamin Yahveh, il honh han.

Ilk'anab' tzet chuh yilaxkaniloj kopixan han.

² X'alaxkankoj jerencia yul sq'ab' komon anma han;
yet-xakanoj heb' naj nan konhob'al jatut han.

³ Matxakanoj komam han, meb'a' uninxia jekanoj
han.

Haka'xa heb' ya' kamnajxa yichamil xukanoj komi'
han.

⁴ Yilal kotohlan ha' ha' xhjuk' han, xhkoloq' kosi'
han.

ⁱ4:21 *hune' copa ti'*, Chiha'tij Komam niman showal yinh anma tx'oj, kat swatz'enoj Komam tzetet yinh st'inhani, ha' yenhelal yeh ch'en copa ti'.

4:22 Jer. 49:7-12; Abd. 1:8-14

⁵ Ch'a'laxkanoj ek'oj ya' janmaj yinh kaw k'ul han,
chonh sikikantoj han, mach chonh a'lax xewoj han.

⁶ Xkowatx'e hune' lahk'ulal^k b'oj Egipto b'oj Asiria
han, yunhe ya'ni tzet xhkoloh han.

⁷ Xakoj komam smul han, xkamtoj heb' ya',
yaja' hayonhxa xhkotohla smul heb' ya' han.

⁸ Haxa heb' naj chejab'lom aykoj yahawoj jinh
ti'nanh han,
mach mak chuh honh yiniloj yul sq'ab' heb' naj
han.

⁹ Yunhe ji'ni tzet xhkoloh han, xhjakoj koq'inal
yinh kamikal han,

haxkam kaw ay heb' naj potx'wahom xol telaj.

¹⁰ K'ejxakanoj yilot konimanil haka' hunuj horno
han;

xhnhatxnhonkanoj konimanil yuh nhohchalal han.

¹¹ X'etalaxkanoj heb' ix ix b'et Sión,

x'ipikankoj heb' naj winaj yinh heb' ix q'opoh b'ay
hej skonhob'al Judá.

¹² Sximlaxayoj sq'ab' heb' ya' aykoj swi'aloj jinh
han, xlok b'alaxkanoj kanh heb' ya',

mach ninoj xahan-nhelax heb' ya' icham winaj.

¹³ X'alaxkankoj heb' naj kotzeh munlahoj yinh
ch'en kok'tzeb'al trigo han;

xhlektakanoj nixhtej unin yuh yalil te' si'.

¹⁴ Matxa ch'ab'elax sb'itni heb' naj tzech,
matxa xhyamb'akoj sb'ah heb' ya' icham winaj
b'ay hej spultahil konhob'.

¹⁵ Matxa tzalalal yinh janma han;

^{j5:5} Ch'a'laxkanoj ek'oj ya' janma Mato x'alaxkankoj te' te' stel
konuq' haka' te' ch'alaxkoj stel snuq' no' buey han.

^{k5:6} Xkowatx'e hune' lahk'ulal Mato xkoleb'atoj koq'ab'.

xpak'ikanoj kotzalalal yinh b'isk'ulal han.

¹⁶ Matxakankoj kocorona yinh kowi' han.

¡Ay, tzet sb'isk'ulalil jet han, haxkam xjakoj komul han!

¹⁷ Yuxin kaw b'isk'ulal yekanoj janma han,
matxakanoj skawxob'al kok'ul han.

¹⁸ Xax etalaxkantoj witz Sión, haxanhe no' wech
ch'ek'kanatoj yib'anh.

¹⁹ Wal hach Mamin Yahveh, rey hachnhetik'a yinh
stohb'al q'inal;

tz'onhanachnhetik'a yul hatz'onhob'al sunilb'al
q'inal.

²⁰ ¿Tzet yuh chonh hanahulnhekantoj han?

¿Tzet yuh nahatil chonh hatinhchakanoj han?

²¹ A'onh meltzohojkoj yul haq'ab' han Mamin
Yahveh, chonh meltzohojkoj han.

Watx'eloj koq'inal haka'tik'a yet payxa han.

²² ¿Mato xax honh hawakanoj yinh kaw k'ul han?

¿Mato kaw tx'oj xuh stit hahowal jinh han?